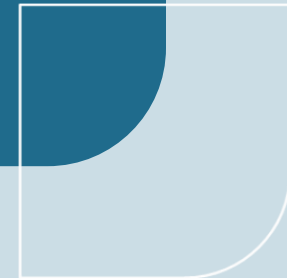

Welkom!

Bijeenkomst pensioenfondsconvenant
Europese wetgeving

Programma

Opening

Pieter van der Gaag

Belangrijkste ontwikkelingen EU-instellingen

Matthies Verstegen (Pensioenfederatie)

EU-wetgeving en het IMVO-convenant

Pascalie Langereis (Dobosz Advocatuur B.V.) en Hanna van Hooft (SER)

Wetgeving in de praktijk

Rebecca Wörner (Pensioenfonds PMT)

Discussie en vragen

Acroniem	Staat voor?	Beketent?	Status?
CSDDD	Corporate Sustainability Due Diligence Directive	Verplichte OESO-DD voor bedrijven en pensioenfondsen(?)	In het wetgevingsproces. Geldt vanaf 2025
CSRD	Corporate Sustainability Reporting Directive	Duurzaamheidsrapportages door bedrijven (inclusief DD)	Standaard wordt uitgewerkt
SFDR	Sustainable Finance Disclosure Regulation	Duurzaamheidsrapportages door pensioenfondsen	Geldt al per 2021, Level 2 geldt per 1 januari 2023

- OESO-richtlijnen worden verplicht
 - Wetsvoorstel voor voor grote bedrijven (500 fte), inclusief pensioenfondsen.
 - Beleggingsproces valt waarschijnlijk binnen de werkingssfeer.
 - Aanpassingen volgen in Europese onderhandelingen en nationale implementatie (verwacht voor 2025 of 2026).
-

- Gebaseerd op OESO-richtlijnen, maar sluit niet 100% aan.
 - Geen expliciete uitsplitsing van mates van betrokkenheid. Wat betekent dat voor institutionele beleggers?
 - Wel nieuwe toezichthouder, verplichte klachtenprocedures en civiele aansprakelijkheid.
 - Mogelijkheid tot (beperkte) rol convenanten bij uitvoering due diligence.
 - Vrijwaren van aansprakelijkheid via *contractual cascading* van gedragscodes in keten.
-

- De rol van duurzaamheid in de prudent person rule onder IORP2
 - Specifieke due diligence-regels op deelonderwerpen? Ontbossing, kinderarbeid, en andere?
-

Europese wetgeving en het IMVO- convenant

Achtergrond

- **Het Actieplan voor Duurzame Financiering**

Beoogt het verbeteren van:

- Betrouwbare informatie over duurzaamheid-gerelateerde activiteiten.
- Duurzaamheid en risicomanagement.
- Rapporteren en extern verantwoording afleggen over duurzame financieringen.

- **Classificatie**

Taxonomie Verordening

- **Transparantie**

Sustainable Finance Disclosure Regulation (SFDR)

- **Verslaggeving**

Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD)

Een vergelijkend onderzoek is gedaan tussen het convenant en de volgende Europese wetgeving:

- EU Taxonomie verordening
- The Sustainable Finance Disclosure Regulation (SFDR)
- Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD); de herziende Non-Financial Reporting Directive (NFRD)

- **N.B.:** Niet alle wetsartikelen zijn meegenomen in het onderzoek, deze zijn gelimiteerd tot de belangrijkste verplichtingen en de overlap met het IMVO-convenant.

EU Taxonomie verordening

De Taxonomie verplicht bedrijven informatie te verschaffen over het percentage en de mate van ecologisch duurzame activiteiten die voldoen aan de criteria van de taxonomie.

Een economische activiteit wordt aangemerkt als ecologisch duurzaam indien de economische activiteit voldoet aan de volgende 4 criteria:

1. Draagt substantieel bij aan een of meer genoemde milieudoelstellingen (benoemd in artikel 9).
2. Doet geen ernstige afbreuk aan een van de in artikel 9 genoemde milieudoelstellingen.
3. Wordt verricht met inachtneming van de vastgestelde minimumgaranties.
4. Voldoet aan de technische screeningcriteria.

De EU taxonomie verordening is toepasbaar zodra je een product/activiteit aan wil merken als ecologisch duurzaam. In tegenstelling tot de SFDR en CSRD ontstaat pas een verplichting om informatie te verschaffen over de duurzaamheidsaspecten van dit product wanneer je een claim wil leggen op de duurzaamheid hiervan.

- Volgens de Taxonomie verordening dienen bedrijven informatie te verschaffen van hoe en in welke mate de beleggingen van een financieel product ook beleggingen zijn die als ecologisch duurzaam aangemerkt kunnen worden onder de verordening. Hiervoor wordt gebruik gemaakt van de technische screeningscriteria. **Het IMVO-convenant verplicht pensioenfondsen niet om deze informatie vrij te geven, wat betekent dat pensioenfondsen niet automatisch voldoen aan de Taxonomie verordening.**

Door actief deel te nemen aan het convenant behalen pensioenfondsen wel een bepaalde mate van naleving van 2 criteria waaraan een economische activiteit moet voldoen om te worden erkend als ecologisch duurzame activiteit onder de taxonomie verordening.

EU Taxonomie verordening	Het IMVO-convenant
<p>1. Draagt substantieel bij aan een of meer van de volgende milieudoelstellingen: (art. 9)</p> <ul style="list-style-type: none">• Beperking van klimaatverandering;• Aanpassing aan klimaatverandering;• Duurzaam gebruik en bescherming van water en mariene hulpbronnen;• De transitie naar een circulaire economie;• De preventie en bestrijding van verontreiniging;• De bescherming en het herstel van de biodiversiteit en ecosystemen.	<ul style="list-style-type: none"> Het doel van het convenant ziet erop om negatieve gevolgen van beleggingen door pensioenfondsen op samenleving en milieu te voorkomen, te mitigeren en/of te (laten) remediëren,

EU Taxonomie verordening	Het IMVO-convenant
<p>2. Doet geen ernstige afbreuk aan een van de bovengenoemde milieudoelstellingen (art. 17).</p> <ul style="list-style-type: none">Hierbij wordt rekening gehouden met de milieueffecten van de activiteit zelf als de effecten van het opgeleverde product of dienst tijdens de levenscyclus <p>3. Voldoen aan de minimumgaranties (art. 18): De minimumgaranties verwijzen naar:</p> <ul style="list-style-type: none">OESO-richtlijnen voor multinationale ondernemingenUNGP's (VN inzake bedrijfsleven en mensenrechten)De principes en rechten uit de 8 fundamentele verdragen die in de verklaring van de ILO betreffende de fundamentele principes en rechten op het werkInternationaal Statuut van de Rechten van de Mens <p>4. Voldoen aan de technische screeningcriteria (art. 19): De technische screeningcriteria vermelden de meest relevante potentiële bijdragen, bepalen de minimumvereisten waaraan moet worden voldaan om ernstige afbreuk aan alle relevante milieudoelstellingen te vermijden.</p>	<p> In de Taxonomieverordening wordt aangehaald dat wanneer je kiest om bij te dragen aan een van de milieudoelstellingen, dat de activiteit niet tegelijkertijd afbreuk mag doen aan andere milieudoelstellingen. Binnen het convenant ziet do-no-harm op dat je in principe geen afbreuk mag doen aan de samenleving en het milieu, maar dit komt naar voren uit de ESG-risico prioritering.</p> <p> Het IMVO-convenant vraagt pensioenfondsen te handelen in overeenstemming met de OESO-richtlijnen en de UNGP's. In deze richtlijnen wordt ook verwezen naar andere internationale verdragen.</p> <p></p>

The Sustainable Finance Disclosure Regulation (SFDR)

- **De SFDR verplicht financiëlemarktdeelnemers informatie te verschaffen over de integratie van duurzaamheidsrisico's. Zij dienen de belangrijkste ongunstige effect (principal adverse indicators) mee te nemen in hun beleggingsbeslissingen en in adviesprocedures.**
- De financiële ondernemingen die onder de SFDR vallen zijn:
 - Financiëlemarktdeelnemers
 - › Een instelling voor bedrijfspensioenvoorziening
 - › Een ontwikkelaar van een pensioenproduct
 - › Een aanbieder van een pan-Europees persoonlijk pensioenproduct
 - Financiële adviseurs

Financiële marktdeelnemers moeten rapporteren over de integratie van duurzaamheidsrisico's, hoe zij deze adresseren en hun beloningsbeleid met betrekking tot de integratie van duurzaamheidsrisico's (SFDR artikelen 3, 5, 6).

SFDR	Het IMVO-convenant
<ol style="list-style-type: none">1. Publiceren op hun website informatie over hun gedragslijnen inzake de integratie van duurzaamheidsrisico's in hun beleggingsbeslissingsprocedure (art. 3 lid 1).2. Publiceren op hun website informatie over de wijze waarop hun beloningsbeleid spoort met de integratie van duurzaamheidsrisico's (art. 5).3. Bij precontractuele informatieverschaffing dienen financiële marktdeelnemers beschrijvingen op te nemen van de wijze waarop duurzaamheidsrisico's in beleggingsbeslissingen worden geïntegreerd en in periodieke rapporten (art. 6)• Financiële adviseurs nemen beschrijvingen op van de wijze waarop duurzaamheidsrisico's in hun beleggings- of verzekeringsadvies wordt geïntegreerd. Daarnaast beschrijven ze de beoordeling van de waarschijnlijke effecten van duurzaamheidsrisico's op het rendement van de financiële producten waarover zij advies verstrekken.	<p data-bbox="1411 462 1472 525"></p> <p data-bbox="1513 419 2198 534">Art. 6.1.c. Een toelichting op hoe het ESG-beleid van het Deelnemende Pensioenfonds geïntegreerd is in de verschillende Beleggingscategorieën waarin het Pensioenfonds belegt.</p> <p data-bbox="1513 562 2198 705">Art. 3.1.b. Een beschrijving hoe het Deelnemende Pensioenfonds de verschillende ESG-due diligence stappen conform de OESO-richtlijnen en de UNGP's invult en verankert in de uitbesteding, monitoring en rapportage van Externe Dienstverleners;</p> <p data-bbox="1411 762 1472 811"></p> <p data-bbox="1411 905 1472 953"></p>

Financiële marktdeelnemers publiceren hun due diligence beleid met betrekking tot de belangrijkste ongunstige effecten van hun beleggingsbeslissingen op duurzaamheid en indicatoren (art. 4). Deze informatie dient het volgende te bevatten:

SFDR	Het IMVO-convenant
a) Informatie over hun gedragslijnen inzake de identificering en prioritering van deze ongunstige effecten op de duurzaamheid en indicatoren.	 a) Art. 3.1.b. bevat stap 2 van de OESO-richtlijnen: Identificeer en beoordeel daadwerkelijke en potentiële negatieve gevolgen van de activiteiten, producten of diensten van de onderneming. Het IMVO-convenant vereist niet de mate van detail die de SFDR vraagt. De SFDR vraagt ook om informatie over de bijbehorende indicatoren voor de vaststelling en prioritering van de belangrijkste ongunstige effecten.
a) Beschrijving van de belangrijkste ongunstige effecten op de duurzaamheid en geplande maatregelen.	 Genomen of geplande maatregelen verwijst naar stap 3 van het due diligence proces: Stop, voorkom en beperk negatieve gevolgen. Het publiekelijk beschikbare beleid van pensioenfondsen dient een beschrijving van deze due diligence stap te bevatten. Het convenant vraagt echter geen beschrijving van de belangrijkste ongunstige effecten op de duurzaamheid, noch wordt er in het convenant een directe link gelegd met de meest ernstige risico's.
a) Kort overzicht van het betrokkenheidsbeleid (engagement).	 Het betrokkenheidsbeleid van pensioenfondsen wordt ingevuld door hun stemaanpak voor beursgenoteerde ondernemingen. Daarnaast dienen zij te publiceren over engagement dat ze hebben gevoerd.
a) Een verwijzing naar de naleving van gedragscodes voor verantwoord ondernemen en internationaal erkende normen voor "due diligence" en verslaglegging. Indien relevant ook mate van afstemming ervan op de doelstellingen van het Verdrag van Parijs.	 Pensioenfondsen dienen zich te committeren aan de OESO-richtlijnen en de UNGP's in hun publiek beschikbare beleid. In deze richtlijnen wordt ook verwezen naar andere internationale verdragen. Het IMVO-convenant ziet niet op de afstemming van due diligence en verslaglegging met de doelstellingen van de Overeenkomst van Parijs. De convenantpartijen hebben verschillende ESG-beleggingsraamwerken ontwikkeld met betrekking tot het thema milieu. De themakaders biodiversiteit en de klimaatcrisis verwijzen specifiek naar de Overeenkomst van Parijs.

The Sustainable Finance Disclosure Regulation (SFDR)

Financiële marktdeelnemers moeten aantonen hoe financiële producten ecologische en/of sociale kenmerken promoot, zowel in de precontractuele informatieverstrekking als op een reguliere basis (website en periodieke verslagen) (SFDR artikelen 8, 9, 10, 11)

SFDR	Het IMVO-convenant
<ol style="list-style-type: none">1. Publiceren van informatie in periodieke rapportages met een duidelijke en gemotiveerde toelichting bij de vraag of (en zo ja, hoe) een financieel <u>product</u> de belangrijkste ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren in acht neemt (ecologische, sociale en werkgelegenheidszaken, eerbiediging van de mensenrechten, en bestrijding van corruptie en omkoping) (art. 7).2. Art. 8,9,10 en 11 vragen financiële marktdeelnemers informatie bekend te maken over duurzame doelen en karakteristieken op het financieel product niveau.<ul style="list-style-type: none">• Indien een financieel product ecologische en/of sociale kenmerken promoot, dient de verzekeraar informatie te verschaffen over de wijze waarop aan deze kenmerken wordt voldaan in de precontractuele informatieverstrekking (art. 8)• Indien een financieel product duurzame beleggingen tot doel heeft dient de verzekeraar informatie te verschaffen over de wijze waarop aan deze kenmerken wordt voldaan in de precontractuele informatieverstrekking (art. 9).• Art. 10 en 11 beschrijven extra rapportage verplichtingen, waaronder het publiceren van informatie over bovenstaande punten op websites en in periodieke verslagen (beschrijving ecologische/sociale kenmerken/doelen of methodiek die is gebruikt om deze te beoordelen, meten en monitoren (art. 10 b).	<p>✘</p> <p>✘</p>

Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD):

Verplichtingen vanuit CSRD:

1. Informatie mee te delen die minstens betrekking heeft op milieu-, sociale en personeelsaangelegenheden, eerbiediging van mensenrechten en de bestrijding van corruptie en omkoping.
2. Informatie mee te delen over het diversiteitsbeleid dat wordt gevoerd m.b.t. bestuurs-, leidinggevende en toezichthoudende organen (bv. Leeftijd, geslacht, achtergrond inzake opleiding en beroepservaring).
3. Dubbele materialiteitsbeginsel: de impact van het bedrijf op mens en planeet en de potentiële impact op het bedrijf naar aanleiding van duurzaamheidsrisico's.
4. Toekomstgerichte informatie verschaffen, inclusief doelen en voortgang daarop.
5. Informatie mededelen over immateriële activa (sociaal, menselijk en intellectueel kapitaal)
6. Rapporteren in lijn met de SFDR en de EU Taxonomie regelgeving.
7. Verplichte onafhankelijke controle door derden.
8. De informatie moet worden ingevoerd in de European Single Access Point (ESAP), en moet worden opgenomen in het managementrapport.

Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD)

Op grond van de CSRD, zijn bedrijven verplicht om ESG-data in een digital format aan te leveren, in de aankomende European Single Access Point (ESAP) database. Deze data wordt geverifieerd door een externe auditor, en moet ook verenigbaar zijn met de verordening betreffende informatieverschaffing over duurzaamheid in de financiële dienstensector (SFDR), en de taxonomieverordening.

Hoewel het IMVO-convenant pensioenfondsen wel verplicht om te rapporteren over hun ESG-data (via bijvoorbeeld jaarrapportages), bestaat er geen verplichting om gebruik te maken van een online database, noch de verificatie door een externe auditor. Daarnaast vraagt het convenant ook geen conformiteit met de SFDR en de taxonomieverordening. Het convenant bereidt pensioenfondsen voor op bepaalde onderdelen van informatieverschaffing en in mindere mate op het proces die de CSRD hiervoor vereist.

Deelname aan het convenant ondersteunt pensioenfondsen in de voorbereiding van bepaalde informatieverschaffing die de CSRD verplicht stelt.

CSRD	Het IMVO-convenant
<p>Informatie mee te delen die minstens betrekking heeft op milieu-, sociale en personeelsaangelegenheden, eerbiediging van mensenrechten en de bestrijding van corruptie en omkoping.</p> <p><u>De informatie moet een beschrijving over de volgende onderdelen bevatten:</u></p> <p>a) Een korte beschrijving van het bedrijfsmodel;</p> <p>b) een beschrijving van het door de onderneming gevoerde beleid met betrekking tot deze aangelegenheden, waaronder de toegepaste zorgvuldigheidsprocedures;</p> <p>c) de resultaten van dit beleid;</p> <p>d) de voornaamste risico's die verbonden zijn aan deze aangelegenheden in verband met de bedrijfsactiviteiten van de onderneming, waaronder, waar relevant en evenredig, haar zakelijke betrekkingen, producten of diensten die waarschijnlijk zullen leiden tot negatieve effecten op deze gebieden, en hoe de onderneming deze risico's beheert;</p> <p>f) niet-financiële essentiële prestatie-indicatoren die relevant zijn voor de specifieke bedrijfsactiviteit.</p>	<p>Pensioenfondsen zijn verplicht:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Het onderschrijven van de OESO-richtlijnen en de UNGP's; In het publiek beschikbare beleid dienen pensioenfondsen aan te geven hoe zij hun ESG-duediligence procedure invullen. Publiceren hoe het ESG-beleid is doorgevoerd in het beleggingsbeleid. Jaarlijks informatie publiceren over hoe hun beleggingsbeleid verder is ingevuld (d.m.v. engagement, stemmen, uitsluiting etc.). Welke risico's/misstanden op het gebied van ESG als voornaamste risico's/misstanden worden gezien en op welke wijze dit leidt tot prioritering in het ESG due diligence proces.

Artikel 19bis wordt aangepast naar Art. 19bis Duurzaamheidsrapportage. Hieruit vloeien additionele verplichtingen voort.

CSRD	Het IMVO-convenant
<p>Lid 2 sub a) iv) de wijze waarop in het bedrijfsmodel en de strategie van de onderneming rekening wordt gehouden met de belangen van de belanghebbenden van de onderneming en met de effecten van de onderneming op duurzaamheidsaspecten;</p> <p>Lid 2 sub c) een beschrijving van de rol van de bestuurs-, leidinggevende en toezichthoudende organen ten aanzien van duurzaamheidsaspecten;</p> <p>Lid 2 sub e) iii) alle genomen maatregelen om feitelijke of potentiële ongunstige effecten te voorkomen, te mitigeren of te verhelpen, en het resultaat van dergelijke maatregelen;</p>	<p>Het convenant vraagt pensioenfondsen:</p> <p> In het beleggingsbeleid de kaders voor een ESG-due diligence procedure beschrijven. De eerste stap van de due diligence procedure is het integreren van IMVO in beleid en managementsystemen. Dit laatste ziet ook op de bedrijfsprocessen en strategie van de onderneming. Het wordt deels ondervangen.</p> <p> De eerste stap van de due-diligence procedure is het integreren van IMVO in beleid en managementsystemen. Dit laatste ziet ook op de bedrijfsprocessen en strategie van de onderneming.</p> <p> Het integreren van de uitkomsten van de impactbeoordelingen in alle relevante interne processen en het treffen van de nodige maatregelen.</p>

Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD)

Deelname aan het convenant ondersteunt pensioenfondsen niet in de volgende vereisten betreffende informatieverschaffing vanuit de CSRD:

CSRD	Het IMVO-convenant
<p>1. Beschrijving van het diversiteitsbeleid dat wordt gevoerd m.b.t. bestuurs-, leidinggevende en toezichthoudende organen (m.b.t. bijvoorbeeld leeftijd, geslacht, of achtergrond inzake opleiding);</p>	<p></p>
<p>2. Het delen van toekomstgerichte informatie, waaronder doelen van de onderneming en de voortgang op deze doelen.</p>	<p> Het IMVO-convenant vraagt pensioenfondsen publiek beschikbaar beleid op te stellen over toekomstige ESG-doelstellingen, en hierover te rapporteren.</p>
<p>3. Informatie mededelen over immateriële activa (sociaal, menselijk en intellectueel kapitaal)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Immateriële activa verwijst naar intellectueel en menselijk kapitaal zoals de kennis, vaardigheden en bekwaamheden van werknemers. 	<p> Art. 3.1.c. Een toelichtende tekst op thematische aandachtsgebieden, inclusief gebruik van standaarden, die de Deelnemende Pensioenfondsen op basis van informatie komende uit een ESG-due diligence procedure als risicovol beoordelen, en op thematische aandachtsgebieden die volgen uit prioriteiten van de achterban van het betreffende Deelnemende Pensioenfonds;</p>
<p>4. Dubbele materialiteitsbeginsel</p> <ul style="list-style-type: none"> • De impact van het bedrijf op mens en planeet en de potentiële impact die duurzaamheidsrisico's kunnen hebben op het bedrijf. 	<p> Art. 1.6 De implementatie van dit Convenant moet bijdragen aan, en mag geen afbreuk doen aan, het vervullen van de fiduciaire plicht van pensioenfondsen volgend uit artikel 135 lid 1 Pensioenwet; het bestuur zorgt ervoor dat er onder deelnemers draagvlak bestaat voor de keuzes over verantwoord beleggen. Het meewegen van materiële Environment, Social en Governance (ESG) factoren in de beleggingsbeslissingen past in de risicobeoordeling en risicobeheersing en volgt uit de fiduciaire plicht van pensioenfondsen. Dergelijke factoren kunnen op korte, middellange en lange termijn materieel</p>

Casus 1: CSRD

- Toepassingsbereik
- In de praktijk: nu en straks

Pensioenfederatie groot voorstander EU-voorstel voor duurzaamheidsdata bedrijfsleven

📅 08-07-2021

Op 8 juli heeft de Pensioenfederatie een position gepubliceerd over de het voorstel van de Europese Commissie voor een Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD). De Pensioenfederatie verwelkomt het voorstel en roept het Europees Parlement en Raad van Ministers op om het ambitieniveau van het voorstel te behouden.

[The Principles for Responsible Investment \(PRI\)](#) and its 54 undersigned signatories (representing approximately 9.2 trillion USD in AUM) **welcome the European Commission's proposal for a new Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD) revising the Non-Financial Reporting Directive (NFRD), and its aim to elevate sustainability information to the same level as financial information. The CSRD proposal is a **prime example of policy coherence** between investor and corporate disclosure obligations, building an end-to-end disclosure framework that will enable investors to scale up their contribution to the EU Green Deal and wider sustainability goals.**

Casus 2: Taxonomie en SFDR (deel 1)

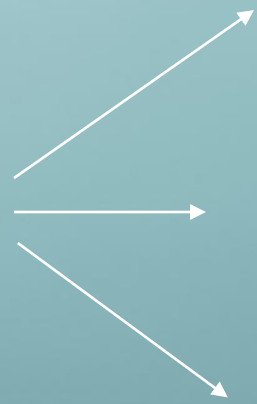
- PMT hanteert een eigen definitie van impactinvesteringen
- Wat wordt straks als ‘duurzaam’ bestempeld volgens de Taxonomie en de SFDR?
- Leidt de wetgeving tot harmonisatie van het begrip ‘duurzame belegging’?
- vormen de SFDR en Taxonomie een alternatief voor onze eigen impactdefinitie?

Resultaten (2021)

THEMA	NET ASSET VALUE 2021	TOENAME NET ASSET VALUE T.O.V. 2020	IMPACT OVER 2021
 Energietransitie	€ 357 miljoen	€ 220 miljoen	Ca. 325.000 MWh geproduceerde schone energie. Ca. 143.000 tCO ₂ vermeden uitstoot Dit is te vergelijken met de jaarlijkse directe CO ₂ -uitstoot van ca. 18.000 Nederlandse huishoudens
 Toegang tot financiering	€ 129 miljoen	€ 16 miljoen	33 verstrekte leningen aan Nederlandse ondernemingen die via conventionele routes geen toegang tot benodigd kapitaal hebben 16 bedrijfsparticipaties in Nederlandse ondernemingen die via conventionele routes geen toegang tot benodigd kapitaal hebben
 Betaalbare Huisvesting	€ 1.071 miljoen	€ 164 miljoen	3.900 huishoudens voorzien van betaalbare huurwoningen 83,1% betaalbare huurwoningen in portefeuille t.o.v. Nederlandse woningmix
 Circulaire economie	€ 65 miljoen	40 miljoen	Ca. 38.000 ton gerecycled afval. Dit is te vergelijken met de jaarlijkse afvalproductie van ca. 37.000 Nederlandse huishoudens. Ca. 492.000 tCO ₂ vermeden uitstoot bij klanten van de bedrijven in de portefeuille. Dit is te vergelijken met de jaarlijkse directe CO ₂ -uitstoot van ca. 61.000 Nederlandse huishoudens.
 Gezondheidszorg			Wordt in 2022 ingevuld

Casus 2: Taxonomie en SFDR (deel 2)

- Hoe gaan de Taxonomieverordening en de SFDR ons helpen met verantwoord beleggen?
- Uitdagingen
- Aandachtspunten

Selectie financiële producten

Selectie en monitoring van vermogensbeheerders

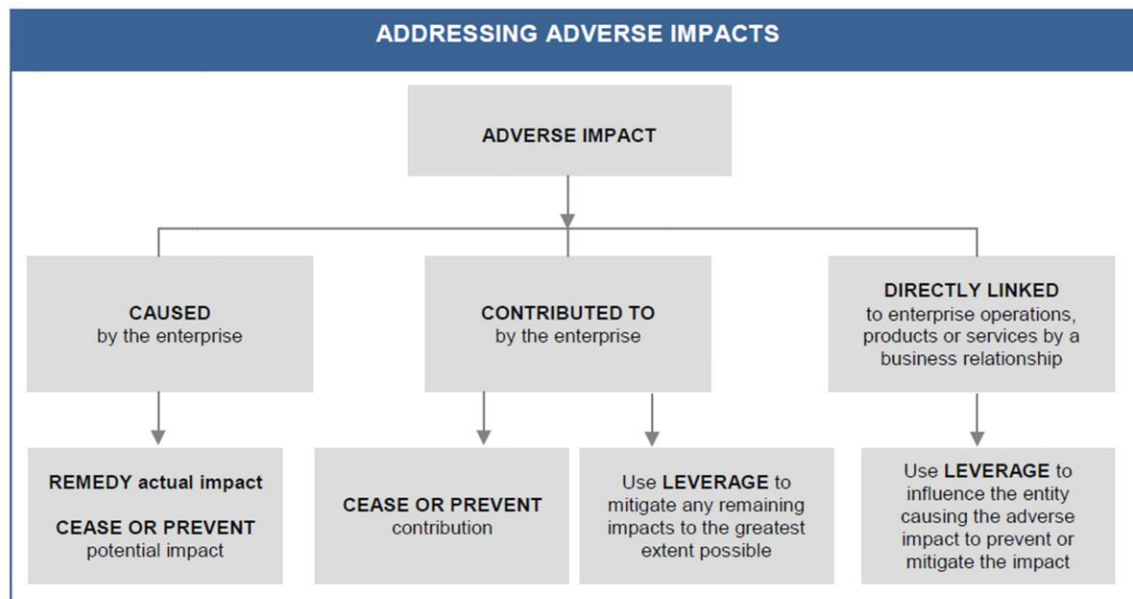
ESG integratie

Casus 3: Due diligence

- Toepassingsbereik
- Vergelijking met het IMVB
Convenant/ OESO Richtlijnen

As pointed out in Section 1.2, in the context of investment the nature and extent of due diligence may depend on the nature of an investment entity, the size and nature of its investment portfolio and relationship to specific investments (e.g. the ownership share in the company, tenure of investment, access to relevant information and the likelihood that meaningful influence may be exercised). Where enterprises have large numbers of suppliers, or in this case investee companies, they are encouraged under the OECD Guidelines to *prioritise* efforts based on risk assessments.³⁶ Prioritisation dictates how actions may be sequenced and how company due diligence resources are targeted and recognises that not all adverse impacts can be identified and responded to at once. **Investors should seek to prioritise the most severe impacts for due diligence while continuing to monitor RBC risks, evaluate prioritisation decisions and build on their actions to the extent possible and necessary over time, to cover a broader range of investee companies and actions.**

Vragen?

Stuur je vraag naar pensioenfondsenconvenant@ser.nl